

Nederlands contactorgaan van de Duitse motiefgroep Ornithologie met een bijdrage uit België. Contactpersonen: Gerard Kolman en Peter van Nies. Eerstgenoemde int de contributie van de Ned. (en ev. Belgische leden) en redigeert dit orgaan.
Tel. 0486-473868. E-mail: gajkolman@home.nl. Website van de MGO (Peter van Nies) www.MG-O.de

Contactbrief no. 84 (december 2012) Let op: contactdag op 30 maart 2013 in De Meern

Contributie

Het is weer zover; ik moet u weer vriendelijk verzoeken het bedrag van **27 Euro** over te maken op postbanknummer **15324 tnv van Motiefgroep Ornithologie te Escharen** ovv contributie 2013. Voor onze Vlaamse vrienden: **IBAN NL12INGB0000015324 BIC INGBNL2A** Ik wil dit jaar graag niemand nogmaals manen om te betalen want dat kostte me afgelopen jaren veel tijd en ergernis. Je bent natuurlijk ook vrij om zelf aan Duitsland te betalen met Iban/Bic. Ook de Vlaamse leden zijn van harte welkom om bij mij te betalen maar kunnen het ook rechtstreeks aan Duitsland doen. **Wilt u aub voor 31 januari betalen?**

Contactdag op 30 maart 2013 in De Meern

We zijn na een aantal omzwervingen en teleurstellingen toch weer in De Meern beland. De Meern ligt centraal en we hopen op een goede opkomst. Weliswaar is het Paaszaterdag maar daar staat tegenover dat Koenraad Bracke de lezing verzorgt.

Door overmacht zijn we tweemaal in Zundert beland en hoewel het twee mooie contactdagen waren met perfecte lezingen van Tom Loorij, viel de belangstelling wat tegen en dat weten we aan de afstand die de mensen moesten rijden om er te komen. Koenraad houdt in maart een lezing over vogelzang en hij heeft hier een pracht exponaat over gemaakt en daar al mooie prijzen mee gewonnen. We zijn in onderhandeling om in 2014 onze contactdagen in combinatie te houden met NVTF-contactdagen en Postex. De NVTF is de Nederlandse vereniging voor Thematische Filatelie en menigeen van u is abonnee op het blad Thema. Het beste blad dat Nederland kent over thematisch verzamelen. De Postex in Apeldoorn kent ook ongetwijfeld een ieder van u. U hoort hier nog mee over.

Mutaties

Jaap Bos en Ep van Barneveld hebben hun lidmaatschap opgezegd. Zoals eerder te lezen was heeft Nicolette van der Ben haar lidmaatschap verlengd.

Sovon

We hebben, nu voor de derde keer, weer flink wat reclame gemaakt voor de motiefgroep op de afgelopen Sovondag in Nijmegen op 24 november. Elke rechtgeaarde vogelaar hoef ik niet uit te leggen wat de Sovondag is. Vogelfilatelisten zijn echter niet altijd vogelaars en daarom misschien in het kort dit: Sovon staat voor vogelonderzoek Nederland en alle organisaties die iets met vogels hebben te maken komen op die dag bijeen en het heeft soms het karakter van een reünie. Van steenuil/kerkuilbescherming tot vogelreisverenigingen, van vogelvoerbedrijf (Vivara) tot vogeltijdschriftenuitgevers, (Het Vogeljaar en Ardea) van eendekooiringstations tot zwaluwbeschermers (Bennie van den Brink). Alles wat met vogels te maken heeft staat er. Er zijn ook heel veel interessante lezingen over nieuwe ontwikkelingen in het vogelonderzoek. Kortom wij dachten dat er ook wel vogelpostzegelverzamelaars zouden komen en jawel er bleken veel mensen te zijn die ooit eens met een vogelverzameling begonnen zijn, maar deze was meestal op zolder terechtgekomen. Na drie jaar hebben we slechts een mevrouw Nicolette van der Ben lid kunnen maken. Zij had de vogelkwis gewonnen en kreeg dit lidmaatschap van ons cadeau! Het goede nieuws is echter dat ze dit jaar ook lid gebleven is. Ze is zeer lovend over onze Rundbrief.

Na drie jaar echter hebben Peter van Nies, Tom Loorij en echtgenote, Hans van der Sanden en echtgenote en Gerard Kolman het wel gezien en is er veel tijd en werk verricht met weinig resultaat. We hebben nog wel een paar leuke foto's van de Sovondag.

Rondzendingen

U kunt zich nog steeds opgeven voor de rondzendingen. Elke maand ontvangt u dan een boek vol zegels tegen scherpe prijzen. Mail naar gajkolman@home.nl Een maand proberen kan ook!

Terugblik contactbijeenkomst zaterdag 27 oktober 2012.

Op zaterdag 27 oktober beleefden de deelnemers aan deze samenkomst een frisse start (sommigen moesten voor vertrek de autoruiten ijsvrij maken) en een zonnige middag in de tuin van het vogelrevalidatiecentrum Zundert.

In een van de ontvangstruimten vond daar de halfjaarlijkse ‘vergadering’ plaats van onze postzegelgroep. Helaas hadden heel wat personen zich om uiteenlopende redenen moeten afmelden. Er was voldoende ruimte om van gedachten te wisselen over de verschillende agendapunten en om in goed onderling overleg tot gezamenlijke standpunten te komen. Tot spijt van de aanwezigen konden daarbij niet de eventuele meningen van het gros van de leden worden meegenomen. Dat om de simpele reden, dat slechts een afgemelde persoon een antwoord had geformuleerd op de bij de uitnodiging meegestuurde vragen over de toekomst van de contactbijeenkomsten.

En petit comité werd dus de term ‘klein maar fijn’ volop bewezen. (De resultaten worden hieronder kort aangestipt.)

Tom Loorij oogste een verdiend applaus en lovende woorden voor zijn originele en diepgravende uitwerking van blunders in naamgeving en afbeelding van vogels op postzegels. Tom geeft aan het best leuk te vinden een lezing te verzorgen, maar zou ook graag eens anderen aan het woord willen laten.

De behandelde punten:

1 Binnen de NVTF bestaat het idee om in de toekomst samen met een gespecialiseerde vereniging (zoals de onze) gezamenlijk een contactdag te organiseren, met een ‘nieuwere’ invulling. Daarbij zou de uitgenodigde club een lezing en evt. een kleine tentoonstelling dienen te verzorgen. Voor beide zaken en op een goed niveau kan onze groep zeker zorgen. NVTF gaf de data en plaatsen voor 2013 door. Wat onze groep betreft zou Breda, zaterdag 14 september een goede mogelijkheid zijn. Bovengenoemd verzoek sluit prima aan bij een optie die in onze eerdere enquête al eens werd aangegeven. Peter van Nies geeft aan, dat hij, ter verkenning, mogelijkheden en voorwaarden met NVTF zal bespreken.

2 Toekomst van de contactbijeenkomsten.

Uit een eerder gehouden enquête en vanuit de meningen van de aanwezigen en de ene ingezonden reactie blijkt dat er aandacht moet zijn voor zowel filatelistische als ornithologische aspecten: inhoudelijke lezing, waarin liefst beide aspecten een plaats hebben, gelegenheid tot ruilen, met meer en gevarieerder materiaal, en voor de geïnteresseerden de mogelijkheid voor een excursie in de niet te verre omtrek. Bij dat al speelt een niet te duur onderkomen voor lezing en lunchmogelijkheid ook nog een rol.

3 Gaandeweg werd aangestipt dat onze groep al 25 jaar functioneert: reden om volgend jaar aandacht te vragen voor “25 PLUS”???, een soort jubileumjaar.

Een goede gelegenheid is snel gevonden: in het najaar, september, de NVTF/ MGO contactdag, in het voorjaar, eind maart/ begin april een bijeenkomst met excursie, lezing en ruilmogelijkheid.

Hans en Agnes van der Sanden geven aan de mogelijkheden te willen onderzoeken, voor wat betreft onze ‘oude’ stek: de Blauwe Kamer, en ‘nieuwe’ als Biesboschcentrum Werkendam en iets in de Groene Poort. Voor 2014 wil Ton Plug de mogelijkheden onderzoeken voor een contactdag in Avifauna, Alphen aan de Rijn.

Anders suggesties zijn uiteraard van harte welkom.

4 Deelname aan SOVONdag 24 november 2012, om bekendheid te geven aan onze groep en activiteiten onder vogelaars. De groep die zich daar voor het derde jaar voor inzet heeft besloten dat dit de laatste keer zal zijn, tenzij er resultaat wordt geboekt in de vorm van enkele aanmeldingen voor de postzegelgroep. Nadere gegevens voor de ‘standhouders’ volgen nog.

5 In vervolg daarop wordt het volgende voorstel gedaan: met een promotiekraam deelnemen aan een manifestatie als bv. Postex. Peter van Nies geeft aan de mogelijkheden daartoe te willen onderzoeken.

Conclusie: er zit volop leven, inspiratie en enthousiasme in de groep. Hopelijk voelen nog meer leden de drang om zich op wat voor manier dan ook in meerdere of mindere mate in te zetten voor de groep.

Afb. 1

Kleine Zilverreiger (*Egretta garzetta*)

Omdat we nog steeds in het jubileumjaar van Thema (het tijdschrift van de NVTF waarvoor ik deze artikelen schrijf) zitten, leek het me wel aardig, om nog een “zilveren” vogel voor het voetlicht te brengen. De Grote Zilverreiger (Afb. 1) heb ik in het jubileumnummer al genoemd als soort waar het de laatste 60 jaar erg goed mee gaat in Nederland. Maar ook de Kleine Zilverreiger (Afb. 2) doet het bepaald niet slecht! Daarover zal ik het nu dus hebben, maar ook de Grote Zilverreiger zal nog even ter sprake moeten komen. Ze lijken namelijk erg veel op elkaar en

Afb. 2

Afb. 3

veel mensen zullen de verschillen niet zien, ook al zijn die er wel degelijk, met als belangrijkste: de grootte. Inderdaad, zoals hun beider namen al doen vermoeden is de Grote Zilverreiger wat groter, tot wel één meter, ongeveer net zo groot als de Blauwe Reiger, maar dan slanker en sierlijker. Bovendien heeft hij doorgaans een gele snavel (in de paartijd is deze echter zwart) en géén kuif. De Kleine Zilverreiger is dus wat kleiner: omstreeks 60 centimeter, en de kleur van zijn snavel is het hele jaar overwegend zwart (Afb. 3). Hij heeft -net als zijn grote broer- zwarte poten, maar zijn tenen zijn felgeel (Afb. 4)! Meestal onzichtbaar omdat hij

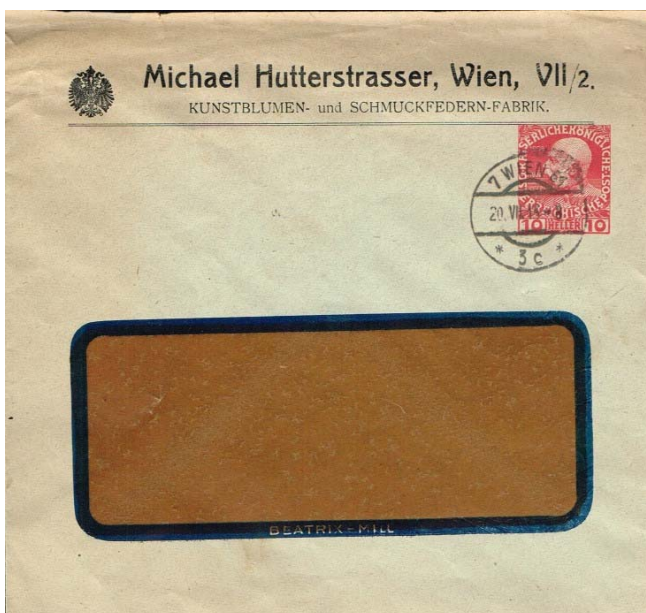
Afb. 4

in het water of in de begroeiing staat, maar met een beetje geluk en geduld krijgen we ze toch wel eens te zien. Hij dankt er zijn bijnaam aan “The Lady with the yellow toes” (is hij dan toch een zij?).

Afb. 5

In de broedtijd prijken op zijn kop enkele (twee, soms drie) prachtige kuifveren en heeft hij op zijn rug een twintigtal lange, krullende sierveren (Afb. 5). De Duitse naam Seidenreier oftewel Zijdereiger is hierop gebaseerd. Deze sierveren waren hem bijna fataal geworden! Tot zo'n honderd jaar geleden werden de volwassen vogels in broedkolonies afgeschoten, om ze van hun sierveren te ontdoen. Deze werden vervolgens gebruikt als versiering van dameshoeden (Afb. 6 Schmuckfedern:

Afb. 6

postwaardestuk gefrankeerd op bestelling). Het hoeft geen betoog, dat de jongen daardoor een ellendige dood stierven. Gelukkig kwamen er steeds meer protesten tegen dit soort praktijken, met name afkomstig van -hoe kan het anders- vogelbeschermingsorganisaties, waardoor uiteindelijk volledig gestopt werd met het uitmoorden van deze vogels.

Zijn verschijning doet een beetje exotisch aan, vind ik, en als je zijn verspreidingsgebied bekijkt, ligt dat ook wel grotendeels in de (sub-) tropen. Ze schijnen hier in de Middeleeuwen trouwens ook in groten getale te hebben gebroed (Afb. 7), maar met het verdwijnen van de moerassen en de

hierboven al genoemde vervolging om hun veren, waren ze hier op een gegeven moment volledig verdwenen. Bij het verzamelen van achtergrondinformatie, las ik in het Prisma Vogelboek van 1958, dat zowel Grote als Kleine Zilverreiger “zeldzame dwaalgasten” waren in ons land en in België. In het bij de meeste oudere vogelaars zeer bekende boekje “Zien is kennen”, vond ik onder andere de vermelding: “Hier te lande werd in 1936 een vogel waargenomen aan het IJselmeer bij Huizen”. Als dat geen zeldzame vogel is! Door de opmars van de laatste jaren richting onze contreien, is daar echter zeer duidelijk verandering in gekomen.

Afb. 7

Afb. 8

Vanuit de Europese kolonies in Frankrijk (Afb. 8) en Spanje hebben ze zich de afgelopen decennia gestaag naar het Noorden kunnen uitbreiden. Het eerste Nederlandse broedgeval dateert van 1994 en sindsdien hebben we elk jaar een toename gezien tot wel 185 broedparen in 2008. Daarna is er een forse terugval geweest, voornamelijk als gevolg van enkele strenge vorstperiodes. Het is te hopen dat de populatie zich hiervan weet te herstellen. De Nederlandse kolonies concentreren zich op onze Waddeneilanden, de Oostvaardersplassen en het Deltagebied.

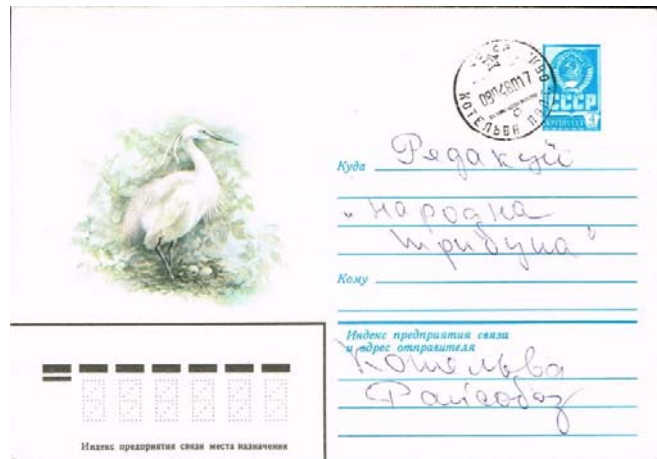

Afb. 9

Afb. 10

Normaal broeden ze in bomen (Afb. 9) en struiken in koloniaal

Afb. 11

verband, vaak samen met andere reigersoorten, maar op de Waddeneilanden broeden ze ook wel op de grond. Dat komt waarschijnlijk, omdat daar geen vossen voorkomen en de predatiedruk dus gering is.

Het nest is een tamelijk los bouwsel van takken en twijgjes, die door het mannetje worden verzameld (Afb. 10) en door het vrouwtje verwerkt. Er worden meestal 4 eieren gelegd (Afb. 11), die door beide partners in 3 tot 4 weken worden

Afb. 12

Afb. 13

uitgebroed. Het verzorgen van de jongen wordt eveneens eerlijk verdeeld (Afb. 12). Na ruim 4 weken verlaten de jongen het nest (Afb. 13).

In de maanden juli tot en met november is de kans het grootst dat we ze te zien krijgen, meestal

Afb. 14

Afb. 15

in de buurt van hun

broedkolonies. Het betreft dan meestal ouders die af- en aanvliegen (Afb. 14) naar hun nest, en later ook jongen die het nest al verlaten hebben. Ze hebben een voorkeur voor moerasachtige gebieden (Afb. 15) en kwelders, waar ze hun dagelijkse kostje gemakkelijk bij

Afb. 16

elkaar kunnen scharrelen. Ze foerageren er in ondiep water (Afb. 16), op zoek naar vissen (Afb. 17 Grote Zilverreiger), amfibieën, wormen en slakken. Door te trillen met hun poten proberen ze verborgen prooien op te jagen. Sommige mensen beweren, dat ze met hun gele tenen visjes proberen te lokken, maar of dat waar is?

De meeste Kleine Zilverreigers overwinteren in Afrika, ten Zuiden van de Sahel (Afb. 18). Tussen maart en mei keren ze weer terug naar hun broedgebieden. Er blijven er 's winters ook altijd een aantal hier. Omdat ze de lange reis dan niet hoeven te maken, bespaart hun dat veel energie. In strenge winters kan deze strategie echter funeste gevolgen hebben!

Afb. 18

Evenals bij de Grote Zilverreiger is het totale aantal broedparen (nog) niet van dien aard, dat er van een stabiele populatie gesproken kan worden. Om deze reden staat ook de Kleine Zilverreiger op de Rode Lijst van Nederlandse broedvogels,

met de indicatie "gevoelig". Op wereldschaal wordt deze prachtige vogel gelukkig niet bedreigd.

Afb. 17

Peter van Nies

Aalscholwers

De familie der Phalacrocoracidae waarmee 29 soorten Aalscholwers (volgens andere onderzoekers 26-31 soorten) worden aangeduid, bestaat uit slechts één geslacht: de Phalacrocorax. Deze kosmopolitische zwemvogels worden over vrijwel de hele wereld aangetroffen, behalve op de eilanden in de Stille Oceaan. De meeste Aalscholwers bewegen zich even gemakkelijk in het water als in de lucht. Met snelle vleugelslagen en uitgestrekte hals kunnen ze hoog opstijgen maar meestal vliegen ze laag boven het water. De zeldzame Galapagosaalscholwer, die slechts op twee eilanden van de Galapagosarchipel voorkomt, heeft het vliegvermogen volledig verloren. Deze vertoont dezelfde ontwikkeling als de pinguïn met zijn op peddels lijkende vleugels. Een aalscholwer die bijna niet kon vliegen was de Pallasaalscholwer of Brilaalscholwer, Phalacrocorax perspicillatus. Deze werd in 1741 door Steller en Bering op de

Commandeurseilanden ontdekt, toen zij daar overwinterden. Een eeuw later was deze soort uitgestorven. Aalscholwers kunnen goed zwemmen en drijven laag in het water soms alleen met de kop en hals boven water. Ze liggen zo diep in het water omdat de beenderen maar kleine luchtkamers hebben. Om onder water te jagen kunnen ze echt duiken of ze laten zich eenvoudig onder water zakken. De langste duik die is waargenomen is 71 seconden en ze kunnen tot 30 meter diep gaan. In de meeste gevallen blijven ze een halve minuut onder en duiken dan tot 6 tot 10 meter. Net als bij andere onderwater-zwemmers zijn de poten aan het achtereinde van het lichaam geplaatst

Phalacrocorax urile

en hebben ze knipvliesen als een duikmasker om onderwater te kunnen zien. De aalscholwer is dus goed uitgerust voor het zwemmen onder water. Doordat Aalscholwers een minder vet verenkleed hebben dan andere watervogels neemt het verenkleed gedeeltelijk water op. De veren hebben een speciale vorm. De uiteinden zijn waterdoorlatend en

Phalacrocorax cabo

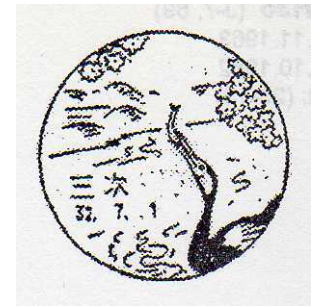
worden nat, terwijl het gedeelte dicht bij het lichaam juist erg waterdicht is. Dit lijkt in eerste instantie inconsequent voor watervogels. Vroeger hield men deze eigenschap voor een aanpassingsgebrek. In werkelijkheid is het een manier om de opwaartse druk te verminderen. Na het duiken schudden de vogels het water uit de veren, de afzonderlijke veren zijn door de opgebrachte stuitolie gedeeltelijk waterafstotend, het andere deel van de veren laten ze staande met gespreide vleugels drogen terwijl ze hun vangst verteren. Aan land zijn het tamelijk lompe vogels. Er zijn uiterlijk weinig verschillen tussen mannetjes en vrouwtjes, maar ze gedragen zich wel anders. De meeste aalscholwers zijn zwijgzaam, andere kunnen wat onbestemde geluiden laten horen. De geluiden van mannetje en vrouwtje kunnen verschillend zijn. Wanneer aalscholwers onrustig worden, b.v. bij het

verschijnen van een stootvogel, strekken ze hun kop ver naar voren en leggen de veren plat tegen het lichaam.

Phalacrocorax aristotelis

Het voedsel van de aalscholvers bestaat voornamelijk uit vis. Maar ook uit kreeftachtigen, weekdieren, kikkers en reptielen. De Galapagosaalscholver eet voornamelijk paling en octopussen. Hoewel de aalscholver door vissers vaak als een schadelijke vogel wordt gezien is dit niet terecht. Aalscholvers eten voornamelijk voor de commerciële visserij onaantrekkelijke soorten. Troepen aalscholvers zoeken vaak gezamenlijk naar voedsel. De Borneose Aalscholvers zouden in een steeds kleiner wordende kring om de vis zwemmen en de vis zo bijeen drijven.

Phalacrocorax capillatus

Phalacrocorax capillatus

Phalacrocorax capillatus

Phalacrocorax capillatus

Chinezen en Japanners maken voor het vangen van vis gebruik van aalscholvers. De tamme aalscholvers worden op rand van de boot meegenomen en met een ring of riempje om de nek in het water gelaten. Zodra ze een vis gevangen hebben zoeken ze de boot op en leveren de vis noodgedwongen af aan hun baas omdat ze door de ring of het riempje de vis niet kunnen doorslikken. Japanse vissers vissen met aalscholvers s' nachts bij het licht van toortsen. Het vissen met aalscholvers gebeurt al vanaf de 12^e eeuw.

Evenals andere watervogels behoren de aalscholvers tot de guano-leveranciers. De guano-aalscholvers van Peru en Chili, de Roodpootaalscholver, *Phalacrocorax gaimardi*, de Peruviaanse aalscholver, *Phalacrocorax bougainvillei*, en de Kaapse Aalscholvers broeden in grote aantallen bijeen. Hun uitwerpselen vormen op de broedplaatsen grote hoeveelheden guano. Deze guano die fosforverbindingen en andere chemicaliën bevat wordt afgegraven en dient als meststof voor akkers.

Phalacrocorax bougainvillei

Phalacrocorax albiventer

Phalacrocorax bougainvillei

Aalscholvers nestelen in kolonies van enkele paren zoals de Koningsaalscholver, *Phalacrocorax albiventer*, van de Falklandeilanden, tot duizenden paren van de guano-aalscholvers. Sommige soorten die voorkomen o.a. in het binnenland zijn in staat op draden en in bomen te zitten. Ze bouwen hun nesten zowel op de grond als in bomen.

Soorten die voorkomen langs de zee-kusten bouwen over het algemeen hun nest op de grond op uitstekende rotsen. De nesten liggen op nog geen meter van elkaar. De nesten in bomen bestaan voornamelijk uit takken, gras en riet. De bodemnesten langs de zee-kusten bestaan voornamelijk uit zee-wier bepleisterd met uitwerpselen. Hierin worden 2-4 eieren gelegd die door

Phalacrocorax carbo

beide ouders worden uitgebroed. Na 3-4 weken komen de eieren uit. De jongen zijn kaal met een zwarte leerachtige huid. Na enkele dagen krijgen ze een krullend donskleed. De jongen worden met vis gevoerd en verkrijgen dit door hun kop in de slokdarm van de ouders te steken. Na 5-8 weken verlaten de jongen het nest. Ze worden dan nog een poosje door de ouders gevoerd. Als ze goed kunnen vliegen beginnen ze zelf hun prooi te vangen. Kolonies in bomen en aan rotskusten zijn meestal veilig en bieden bescherming tegen

Phalacrocorax lucidus

landroofdieren. Soms proberen meeuwen de vis te stelen van de uit het water opduikende vogels. Aalscholvers zijn aangetroffen, als prooi, in de magen van o.a. de Bultrugwalvissen, Zeeduidvissen, Kabeljouw en Snoek.

Tussen de systematici is nog geen overeenstemming over de indeling van de verschillende soorten aalscholvers van het zuidelijk halfrond. Er zijn vogelkenners die de Galapagosaalscholver, *Phalacrocorax harrisi*, en de Dwergaalscholver, *Phalacrocorax pygmaes*, als afzonderlijke geslachten resp. de *Nannopterum* en de *Haliëtor* beschouwen. Naar aanleiding van

hun gedrag deelt men aalscholvers in in 4 groepen: kleine aalscholvers, grote aalscholvers, kuifaalscholvers en Peruviaanse aalscholvers. Veel soorten van het zuidelijk halfrond hebben een witte in plaats van een voornamelijk zwarte onderzijde.

Kleine aalscholvers hebben een vrij lange staart en een korte hals. Enkele soorten: Geelbekdwergaalscholver, *Phalacrocorax africanus*, voorkomend in Afrika ten zuiden van de Sahara, de Kleine bonte aalscholver, *Phalacrocorax melanoleucos*, voorkomend van Java tot de Salomonseilanden en de Dwergaalscholver, *Phalacrocorax pygmaes*. De laatste is een zeer sociale vogel en komt voor in het Midden-Oosten en Zuid-Europa. Ze hebben in alle kleden een kenmerkende bruine hals en kruin en in de broedtijd vooral op de kop en hals wat kleine witte veertjes.

Phalacrocorax pygmaeus

De "grootste" van de Grote aalscholvers is de gewone Aalscholver, *Phalacrocorax carbo*. Deze is in onze

Phalacrocorax carbo carbo

streken algemeen. De lengte is 80-100 cm. en de spanwijdte is 130-160 cm. Onze vogels behoren tot de ondersoort *P.c. sinensis*. De ondersoort *P.c. carbo* is de ondersoort die voorkomt op de Britse Eilanden en Scandinavië. Deze ondersoort is meer een zeevogel. Vogels van de Middellandse Zee behoren tot de ondersoort *P.c. maroccanus*. De *Phalacrocorax carbo* komt voor in Europa, Azië,

Phalacrocorax carbo

Oostelijk Noord-Amerika, Afrika, Australië en Nieuw-Zeeland. Ze hebben een glanzend zwart verenkleed met hier en daar bronskleurige veren, een grijs getinte kop en in de hals en op de kop enkele grijs witte veertjes. In het adulte zomerkeed hebben ze een grote witte dijvlek en een min of meer witte kop en hals. Het is de meest verbreide soort. Andere soorten grote aalscholvers: De Afrikaanse aalscholver, *Phalacrocorax lucidus*, ten zuiden van de Sahara (Deze heeft een witte buik), de Japanse aalscholver, *Phalacrocorax capillatus*, de Noord-Amerikaanse Geoorde aalscholver, *Phalacrocorax auritus*, de Bigua, *Phalacrocorax olivaceus*, in Zuid- en Midden-Amerika en de Galapagosaalscholver, *Phalacrocorax harrisi*. Deze laatste spreidt op dezelfde manier de vleugels na het duiken als andere aalscholvers, ondanks dat ze niet kunnen vliegen. Als laatste de Zwarte aalscholver, *Phalacrocorax sulcirostris*, in Australië.

Phalacrocorax lucidus

Kuifaalscholvers hebben een zwart verenkleed met een metaalgroene glans. Ze mijden het land en vliegen meestal dicht boven het wateroppervlak. Op de rotsige kusten van Europa en Noordwest-Afrika komt de Kuifaalscholver, *Phalacrocorax aristotelis*, voor. Ook hiervan komen verschillende ondersoorten voor zoals de *Phalacrocorax aristotelis desmarestii* van de Zwarte- en Middellandse Zee. Alleen in de broedtijd hebben ze de kenmerkende gekrulde kuif. De Aleoetenaalscholver, *Phalacrocorax urile* en de Pelagische aalscholver, *Phalacrocorax pelagicus*, lijken op de Kuifaalscholver. De Roodpootaalscholver, *Phalacrocorax gaimardi*, van de Zuid-Amerikaanse westkust en de Rotsaalscholver, *Phalacrocorax magellanicus*, van Kaap Hoorn zijn verwanten van de noordelijke kuifaalscholversoorten.

Phalacrocorax aristotelis

Phalacrocorax carunculatus

pelikaanachtig nest van stenen zoals ook sommige pinguïns dat doen. Een interessante vogelgroep deze kosmopolitische zwemvogels van het geslacht *Phalacrocorax*.

Leden van de groep Peruviaanse aalscholvers vindt men vooral in de koude gebieden van het zuidelijk halfrond. De eigenlijke Peruviaanse aalscholver, *Phalacrocorax bougainvillei*, heeft een kuif, groene, naakte oogring en een witte onderkant. Een andere soort is de Brandt's Aalscholver, *Phalacrocorax penicillatus*. Deze heeft een blauwe kin en een bruine keelband. Andere soorten zijn de Witborstaalscholver, *Phalacrocorax fuscescens*, uit het zuiden van Australië en de Nieuw Zeelandse Koningsaalscholver, *Phalacrocorax carunculatus*. Twee verwante, gekuifde soorten zijn de Blauwoogaalscholver, *Phalacrocorax atriceps*, met een witte rugvlek en de Koningsaalscholver, *Phalacrocorax albiventer*.

Van enkele aalscholversoorten, zoals de Socotra-aalscholver, *Phalacrocorax nigrogularis*, is weinig bekend. Daardoor is hun verwantschap moeilijk te beoordelen. De vogel komt voor langs de kusten van Arabië en Oost-Afrika. Hij bouwt als enige een

Phalacrocorax nigrogularis

Phalacrocorax auritus

Phalacrocorax africanus

Phalacrocorax melanoleucos

Shag = *Phalacrocorax aristotelis*

Phalacrocorax punctatus

Kawau = Aalscholver

Zoek de postzegels en afstempelingen met afbeeldingen van aalscholvers bij elkaar en zoek er de juiste naam bij: een leuke klus en geschikt voor een exponaat?

Hans van der Sanden

Phalacrocorax niger